

Tájékoztató lakókörnyezetünk állapotáról

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény alapján az önkormányzat önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki. Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete e törvényi kötelezettségének eleget téve már 2003. évben kidolgozta Balatonalmádi Város Környezetvédelmi Programját. A Képviselő-testület 2019. év januári ülésén került sor a Környezetvédelmi Program 2018-2023 évekre hatályos felülvizsgálatára. A felülvizsgálat alapvető célja az volt, hogy a település az aktuális környezeti állapotához illeszkedő cselekvési tervvel rendelkezzen, amely a helyi környezetvédelem megalapozására szolgál. Ehhez meg kellett vizsgálni, hogy milyen természetes és emberi eredetű környezeti változások történtek a program elkészülése óta, és ezek milyen kedvező vagy kedvezőtlen hatásokkal jártak. Ezt követte a település fejlesztési elképzeléseihez, és a környezetvédelmi alapelvekhez igazodóan a szükséges intézkedések meghatározása és ütemezése.

2024. augusztus 29. napján tartott ülésén a Képviselő-testület a Környezetvédelmi Program 2024-2029 évekre vonatkozó felülvizsgálatát szakmai és társadalmi egyeztetésre alkalmasnak találta. Jelenleg is zajlik a hatóságokkal és a civil szervezetekkel való egyeztetés. A Környezetvédelmi Program elfogadására ezt követően kerülhet sor.

A települési környezetvédelmi program egyik fő célja, hogy a környezetvédelmi szempontokat érvényesítse a területfejlesztési és környezetvédelmi programok, valamint a projektek megvalósítása során.

A Környezetvédelmi Program általános céljai:

1. A település lakói életkörülményeinek és életminőségének javítása, és a vonzó kisvárosi életmód megteremtése, valamint az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatások megelőzése, csökkentése, megszüntetése.
2. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez méltó üdülőhely minőségi fejlesztése a közhasználatú zöldterületek értékének növelésével oly módon, hogy az biztosítani tudja a lakó és üdülőnépesség rekreációs igényét.
3. A település adottságaihoz és hagyományaihoz illeszkedő, a környezeti, társadalmi és gazdasági szempontokat egyaránt figyelembe vevő fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése, környezetbarát, és versenyképes termelési és szolgáltatási technológiák alkalmazása.
4. Környezeti, táji és természeti értékek megóvása, helyreállítása, illetve a természet védelmének szem előtt tartása a település gazdasági, társadalmi fejlesztése során.
5. Fentiekkel összhangban, a környezettudatos életszemlélet erősítése, és a partnerség fejlesztésének előtérbe helyezése.

A Környezetvédelmi Program tematikus céljai:

1. A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése
2. Éghajlatváltozás hatásainak mérséklése és alkalmazkodás
3. Környezet és egészség
4. Települési környezetminőség
5. A biológiai sokféleség megőrzése, természet és tájvédelem
6. Fenntartható terület és földhasználat
7. Vizeink védelme és „fenntartható” használata
8. Hulladékgazdálkodás
9. Környezetbiztonság

A Környezetvédelmi Program helyzetértékelése számba veszi a környezeti elemek állapotjellemzőit és meghatározza a lakókörnyezetünk állapotjavításával összefüggő célokat és feladatokat, melyek végrehajtásának feltételeit a Képviselő-testület gazdasági programja és ciklusterve, pénzügyi fedezetét az évente elfogadott költségvetés tartalmazza.

I. Levegőminőség, levegőszennyezés

Hazánkban a levegőminőség mérését és értékelését az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) végzi. A városban jelentős ipari szennyező forrás nincsen.

Az egészségre a legnagyobb veszélyt a szálló por jelenti. (A szálló por kisméretű részecske (PM10, vagyis 10 mikrométer átmérő alatti porrészecskék frakciója, PM2,5 pedig ezen belül egy részhalmoz, a 2,5 mikrométer alatti átmérőt jelenti. Ez a legveszélyesebb az egészségre.). A PM2,5 azért is nagyon veszélyes, mert a felületére tapadnak mérgező anyagok, például a hulladékok égetése során a levegőbe jutó fémek 80-90%-a ennek a porfrakciónak a felületére tapad. Ezek a részecskék méretüknél fogva bejutnak a tüdő léghólyagocskáiba, onnan nem ürülnek ki és bizonyos részük (0,1 mikrométernél kisebb átmérőjű részecskék) még a véráramba is eljutnak. Súlyos betegségek okozói, mint például a különböző légzőszervei megbetegedések: asztma, COPD (krónikus bronchitis, azaz visszafordíthatatlan tüdőtágulás); szív és érrendszeri megbetegedések: trombózis, infarktus. Az idő előtti (ún. korai) elhalálozások első számú környezeti oka a légszennyezés. Az elmúlt években készített országos légszennyezőanyag leltárok adatai alapján a kisméretű szállópor kibocsátás 70%-ért a lakossági fűtés a felelős. A szálló por tekintetében Balatonalmádi város levegője nem szennyezett.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet szerint a kiemelt térség települései közül Balatonalmádi a 4. zónába tartozik, amelyen belül az egyes kiemelt jelentőségű légszennyező anyagok a következő zónacsoportokba tartoznak.

Megnevezés	Kén-dioxid	Nitrogéndioxid	Szénmonoxid	Ülepedő por (PM 10)	Benzol	Talajközeli ózon
Balatonalmádi	F	C	F	D	O	I

Forrás: 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet

F csoport: olyan terület, ahol a levegő terheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg

C csoport: ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték és a tűrészhatár között van

D csoport: ilyen területeken a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van

A 0-I csoportba sorolandók azok a területek, ahol a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket.

Balatonalmádiban a légszennyezőanyag-kibocsátást a lakossági és intézményi fűtés és a közlekedés határozza meg. Említést kell tenni a biológiai allergének, elsősorban a parlagfű elterjedésének visszaszorításáról is, amely közegészségügyi szempontból nagy fontosságú. Összességében megállapítható, hogy Balatonalmádi levegőminőségi helyzete jó, s csupán a tranzitforgalom miatt nem mondható kiválónak. A város területén komoly ipari légszennyező forrás nem található. A jelenleg működő pontforrások emissziója a környezetvédelmi hatóság következetes munkája eredményeként jelentős mértékben csökkent és várhatóan a jövőben tovább javul a helyzet. Természetesen ebben az esetben is lesz légszennyező-anyag kibocsátás, remélhetőleg minden esetben határérték alatti. Az utóbbi években egyre több embernél

jelentkeznek a növényi pollenek - főként parlagfű – által okozott allergiás jellegű megbetegedések. A pollenek számának alakulását jelentősen befolyásolja a gondozatlan, parlagon hagyott területek kiterjedése. A száraz időszakokban a levegőben jelentősen megnőhet a pollentartalom.

A településen levegőminőségi szempontból jelentősebb változás nem történt. Jelentős pontszerű szennyező forrás nincs, azonban Balatonalmádi a Balaton északi partjának kiemelt célállomása, ezért a forgalom kiemelkedő. Balatonalmádi területén jelentős légszennyezés forrásnak számít a városi közlekedés. A város legfontosabb országos közútjai: 71. sz. másodrendű főközlekedési út (Lepsény-Fenekpusztát összekötő főút), a várost Veszprémmel összekötő 7217. j. mellékút, valamint a települést Felsőőrssel összekötő 7218. j. összekötőút. A légszennyezőanyag-kibocsátás a közlekedésből (kiépítetlen, burkolatlan utak), a lakossági fűtésből, a lakossági szeméttégetésből, valamint a helyenként előforduló avar és kerti hulladékok – illegális - égetéséből adódik. A közlekedésből származó légszennyező anyagok a forgalommal arányosan képződnek, ezért a maximális terhelés a nyári idegenforgalmi időszakban (július-augusztus) jelentkezik. A gázfűtésre való átállást követően a lakossági fűtésből származó légszennyezés mértéke is erősen lecsökkent és töredéke a közlekedési emisszióknak. Jelenleg ellentétes folyamatok zajlanak, a téli fűtési szezonban a gázfűtés helyett, vagy annak kiegészítéseként növekszik a fa és más szilárd energiahordozók használatának aránya. Ennek mértékére vonatkozóan nincsenek becslések. Ez a gyakorlat azonban nem tekinthető korszerű megújuló energia használatnak.

Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) manuális mérőhálózat adatai alapján áll rendelkezésre levegőminőségi adat a településre vonatkozóan. A levegőminőség értékelése a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról szóló 6/2011. (I. 14.) VM rendelet által előírt módszerek szerint, a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet (a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről) által meghatározott egészségügyi határértékek alapján készült. Az értékelés alapját a manuális mérőhálózatban vizsgált három fő komponens (nitrogén-dioxid, kén-dioxid, ülepedő por) szolgáltatta. A 2022. évben a manuális mérőhálózatban 85 településen folyt a légszennyezettség vizsgálata, ezen belül nitrogén-dioxid mintavétel 79 településen, ülepedő por mintavétel pedig 11 településen történt. A kén-dioxid komponens az OLM manuális mérőhálózatban történő mérése megszűnt az összes mintavételi ponton. A nitrogén-dioxid mintavétel naponta ill. kétnaponta, az ülepedő por mintavétel pedig 30 napos ciklusban történt. Balatonalmádi esetében a nitrogén-dioxid mérési eredményei állnak rendelkezésre. A manuális mérőhálózat mintavételi pontja a 71. számú főúthoz meglehetősen közel, a Városháza épületében van, ezért az érték úgy tűnik, hogy kedvezőtlen, de az éves határértékhez viszonyítva valójában „jó (2)” minősítésű.

Belterületi ingatlanok használata során keletkezett hulladék szabadtéri égetése tilos. Külterületen az avar és a kerti hulladék égetése valamint az alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenység az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014.(XII.5) BM rendeletben foglalt szabályok betartásával folytatható.

Balatonalmádiban az érintett mérőponton csökkenő tendencia jellemző a NO₂ tekintetében az elmúlt időszakban. Automata ellenőrző pont a Balaton kiemelt térség településein nincsen, a Balaton környezetében telepített on-line monitoring állomás nem üzemel, csak ideiglenes mérésekre szokott időnként sor kerülni. Legközelebb (~15 km-en belül) a településhez Veszprémben, található ilyen állomás. Az automata emissziós monitorállomáson nitrogén-dioxid, szénmonoxid, ózon és szálló por (PM10) koncentrációjának meghatározása is történik. Tekintettel arra, hogy a konkrét érintett település levegőminősége vonatkozásában nagyon

kevés információ áll rendelkezésünkre, tájékoztatásul közöljük e távolabbi állomás korábbi eredményeit is.

A légszennyezettségi indexek alakulása a vizsgált terület közelében lévő veszprémi automata mérőállomáson 2013-2022. közötti időszakban:

Megnevezés	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
SO ₂	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló
NO ₂	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó
NO _x	jó	jó	jó	jó	jó	jó	kiváló	jó	jó
PM ₁₀	kiváló	jó	jó	jó	jó	kiváló	jó	jó	jó
PM _{2,5}	-	-	-	jó	jó	jó	jó	jó	jó
Benzol	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló
CO	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló	kiváló
O ₃	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó

(Az összesített értékelés mindig a legrosszabb értékelést kapott komponens minősítésével egyezik meg.)

Forrás: <https://legszenyezettség.met.hu/levegominoseg/ertekelesek/olm-ertekelesek>

Lakossági fűtés

A fűtéshez használt tüzelőanyagok közül a szén használata során keletkezik a legtöbb fajta és legnagyobb mennyiségű szennyezőanyag. Kedvezőbb hatás érhető el az olajtüzelés alkalmazásával, mivel az olaj kéntartalma, így kén-dioxid kibocsátása kisebb. A koromkibocsátás mellett a magasabb égési hőmérséklet következtében azonban megjelenik a nitrogén-oxid kibocsátás. Kedvező, hogy ezek a tüzelési módok nem jellemzők a településen. A háztartások, középületek körében leginkább a gázfűtés jellemző. A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik. Az elmúlt években vármegyei szinten csökkent a gázfelhasználás, ami egyrészt a takarékosabb életmódból, másrészt a fatüzelésre való átállásból adódik. Balatonalmádi közigazgatási területén a gázhálózatra a lakásállomány 86 %-a csatlakozik, azaz a háztartások túlnyomó többsége számára rendelkezésre áll. A fatüzelés népszerűsége viszont az utóbbi időkben megnövekedett, kiegészítő fűtésként, hangulati elemként sokan használnak kandallót, kályhát. A fatüzelés jelentősnek mondható. Jelentősége a nagymértékben emelkedő lakossági gázárnak köszönhető. A tűzifa égése viszonylag alacsony hőmérsékleten történik, így nitrogén-oxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa igen kevés ként tartalmaz, a kén-dioxid kibocsátás elhanyagolható. Ezzel szemben jelentős a szilárd, nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás.

A kezeletlen fa és a papír kivételével tilos minden hulladék elégetése, beleértve például az alábbiakat is:

- úgynevezett „kezelt” fa, tehát festett, lakkozott (pl. régi ablakkeret, ajtók, raklapok stb.), – rétegelt lemez, bútorlap,
- építési fahulladék,
- színes, „fényes” papírhulladék,
- petpalack, műanyag hulladék,
- autógumi, használt ruha, rongy,
- fáradt olaj, üzemanyag

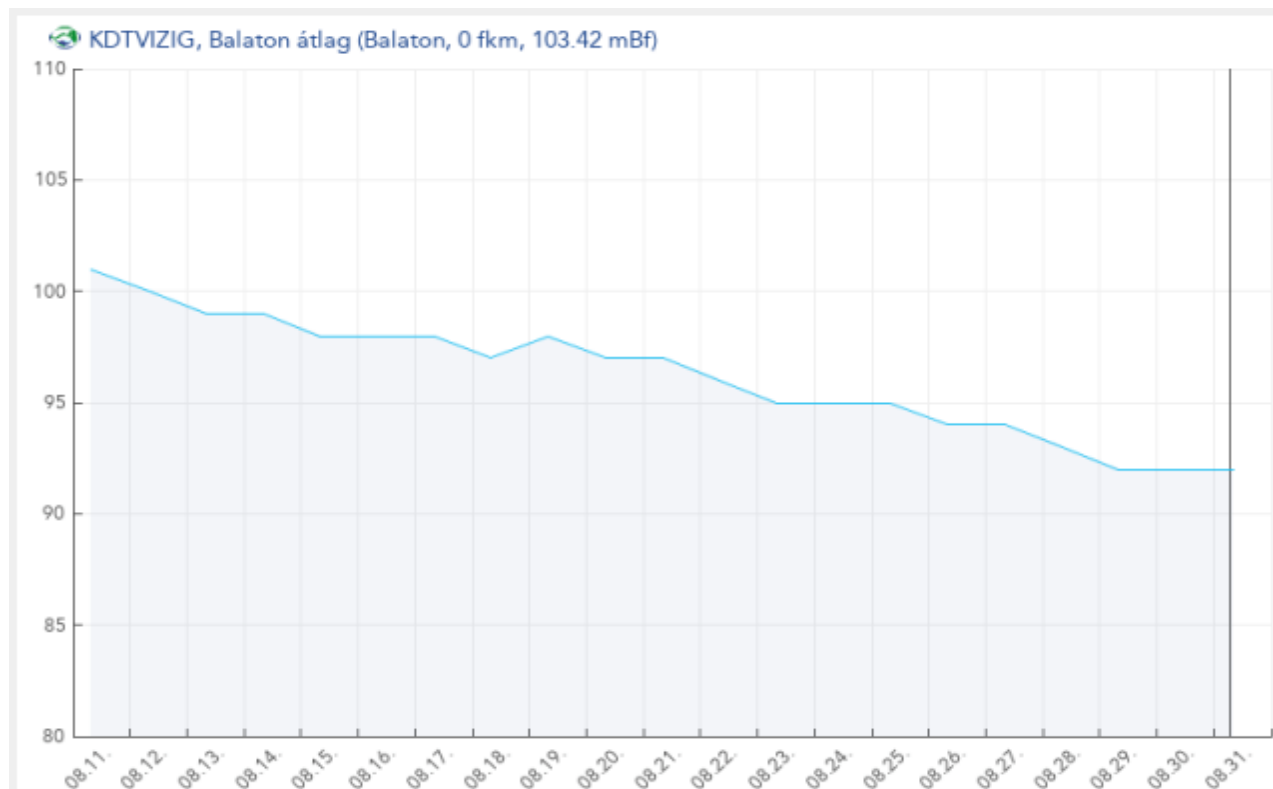
A lakossági fűtésből származó légszennyező-anyagok mennyisége nem számottevő, azonban az esetleges egyéb tüzelési módból származóan lokális légszennyezési problémák alakulhatnak ki az alacsony kibocsátási magasság és a nem megfelelő hatások miatt.

II. Vízhőminőség, vízgazdálkodás

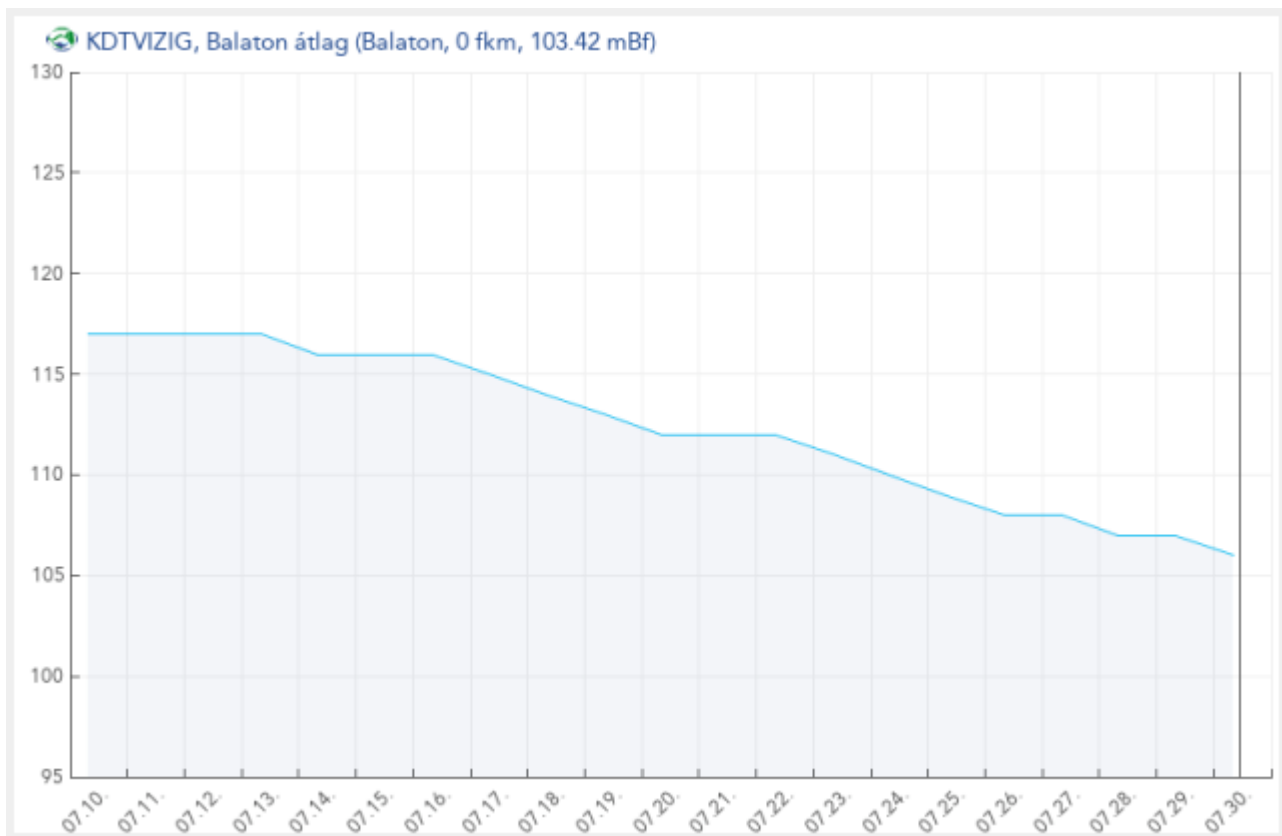
A Balaton vízgyűjtő területének nagysága 5775 km². Fő tápláló vízfolyása a Zala, amelynek vízgyűjtő területe a teljes vízgyűjtő terület 45%-a. A tó vízfelülete 600 km², partvonalának hossza - beleértve a kikötőket és mólókat is - 235 km, víztömege 1,9 km³. Hossza 78 km, átlagos szélessége 7,7 km, a legkisebb szélessége Tihanynál 1,2 km, legnagyobb szélessége kb. 12,7 km Balatonvilágos és Balatonalmádi között. A tó átlagos mélysége 3,36 m, évi átlagos vízhőmérséklete 12,4°C. A Balaton vízkészlet gazdálkodásának alapvető szempontjai az üdülési vízhasználat és kommunális vízigény kielégítésének biztosítása. A vízkészlet-gazdálkodás állami feladatait a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság látja el. A tóból való éves vízfelhasználás a tavalyi évben 7 841 778 m³ volt. A Balatonra engedély szerint lekötött vízmennyiség jelenleg összesen: 10 421 929 m³/év. A tó vízszintszabályozása a Sió-zsilippel és a 121 km hosszú Sió-csatornán keresztül történik.

A Balaton víztere négy medencére osztható, amelyek vízminőség szempontjából is különbözőséget mutatnak. Balatonalmádi vízterülete a Siófoki medence részét képezi. A Balaton vízminősége a Siófoki medence térségében évek óta a „kiváló” kategóriába tartozik az OECD minősítés alapján.

A tó vízkészletének változását integráltan a vízállások jelzik. A Balaton átlagos vízállása 2024. augusztus végén 92 centiméter a vízügy adatai szerint, a siófoki vízmércéhez viszonyítva (ami nem átlagmélységet jelent). A tó vízszintje augusztusi 20 napban 9 centiméternyit csökkent.

A Balaton átlagos vízállásának alakulása augusztusban (Forrás: vizugy.hu)

A Balaton átlagos vízállásának alakulása júliusban (Forrás: vizugy.hu)

A Balaton vízminősége – a tavat tápláló vízmennyiség változásaitól függetlenül – 1995. évtől jellemzően jónak és stabilnak mutatkozik. Még a vízhiányos években is gyakorlatilag mindig kiváló, illetve jó volt a Balaton vízminősége. A vízminőség közvetlen hatása a strandoknál jelentkezik, ahol a természetes állapotváltozáson túl a környezet rendezésével segítette az önkormányzat a minőség javulását.

A Balaton vízfelülete mellett két kisebb vízfolyás, a Vörösberényi Séd és a Remete-patak, valamint az időszakos tónak tekinthető Köcsi-tó található Balatonalmádi közigazgatási területén. A Vörösberényi Séd állandó jellegű vízfolyás, melynek alsó 2,1 km-es szakasza Balatonalmádi vörösberényi településrészén halad keresztül, majd egy hordalékfogó műtárgyon át érkezik a Fűzfői öböl parti nádasába. A Vörösberényi-séd Balatonalmádi Város Önkormányzatának üzemeltetésében van.

A Remete patak Balatonalmádi állandó jellegű vízfolyása, a belterületi szakaszon burkolt mederrel. A vasútvonal alatti torkolati része a Szent Erzsébet ligeten halad keresztül, és a parti sétány díszes hídjánál (Sóhajok hídjá) kiszélesedve érkezik a tóba. A burkolt szakasz felső végén sűrűn beépített környezetben, a torkolat előtt pedig a park területén egy-egy hordalék és uszadékfogó műtárgy üzemel. A Remete patak szintén Balatonalmádi Város Önkormányzatának üzemeltetésében van.

III. Közvilágítás

Balatonalmádi város területén lévő közvilágítási hálózat energiacsökkentő korszerűsítésére a tervek elkészültek, az engedélyeket Önkormányzatunk megkapta. 2023. szeptember közepén az 500 millió Ft-os útfelújításokhoz kapcsolódó szakaszok kivitelezésére a beszerzés kiírásra

került. Ez összesen 172 darab lámpafej cseréjét jelentette. Az Önkormányzat 2023. évi költségvetésében rendelkezésre állt további 60 millió Ft a közvilágítás korszerűsítésére. A műszaki tartalom összeállítása folyamatban van (nagy fogyasztású helyek, 70 W-nál nagyobb teljesítményű lámpák), illetve a kivitelezés költségeinek pontos megállapítása a beérkező ajánlatok alapján történik.

Balatonalmádi Város Önkormányzata és a CYEB Energiamegoldások Kft. együttműködése révén ingyenesen igényelhetek interneten keresztül LED-fényforrásokat 2023. július 1. és 2023. augusztus 15. között azok az állampolgárok, akik balatonalmádi lakcímkártyával rendelkeznek és az áramszolgáltató regisztrált ügyfelei, azaz nevükön villanyóra van. Ezzel a lehetőséggel 140 háztartás élt. Az izzók átadására 2023. szeptember végén került sor. A 2023-as évi ügymenethez hasonlóan lehetőség nyílt egy pótregisztrációs időszakra, 2024. februárjában.

IV. Hulladékgazdálkodás

Balatonalmádi város közigazgatási területén a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. megbízásából az ÉBH Észak-Balatoni Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. alvállalkozójaként a BalKom Kft. végzi a hulladék gyűjtési és szállítási közszolgáltatást. 2023. július 1-től a teljes közszolgáltatást koncesszió keretében a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. vette át.

A települési hulladék környezetkímélő módon történő feldolgozását, kezelését, ártalmatlanítását az ÉBH Észak-balatoni Hulladékgazdálkodási Kft. üzemelésében lévő Királyszentistváni Hulladékkezelő Központ végzi. Az elkülönítetten gyűjtött hulladék esetében hulladékgyűjtő sziget, hulladék udvar és házhoz menő biológiailag lebomló kerti hulladékok gyűjtése áll rendelkezésre. A rendszeres települési hulladékszállításba bekapcsolt területeken a természetes személy ingatlanhasználótól a települési hulladék elszállítása heti egy alkalommal, a közszolgáltató által meghatározott napon történik. Kivételt képeznek az idényjellegű üdülőingatlanok, melyek esetében évi 26 alkalommal történik a szállítás. A közszolgáltató a lomhulladék gyűjtését és szállítását évente 1 alkalommal végzi előzetes időpont egyeztetés alapján. A települési szilárd hulladék gyűjtését és elszállítását a Balatonalmádi Kommunális és Szolgáltató Nonprofit Kft. (BalKom Kft.) végzi. A BalKom Kft. az Észak-Balatoni térség dinamikusan fejlődő hulladékkezelési szolgáltatójaként a legfontosabb értékeinek a környezet megóvását, a fenntartható fejlődés fenntartását és a minőség folyamatos fejlesztését vallja. A mindennapi tevékenységében és fejlesztéseiben a Balaton part tisztán tartását és megóvását tűzte ki célul.

A működési területén a települési szilárd hulladékok, elkülönítetten gyűjtött szelektív csomagolási hulladékok, zöldhulladék, valamint lomhulladék gyűjtése történik. A vonatkozó jogszabályok alapján a háztartási vegyes hulladék gyűjtését heti rendszerességgel, társasházi övezetben heti két alkalommal végzik.

A hulladékgyűjtésbe bevont ingatlanok, intézmények száma Balatonalmádiban

Megnevezés	hulladékgyűjtésbe bevont ingatlanok, intézmények száma (db)			Összesen
	lakosság	gazdasági szerv	Intézmények	
2016	6408	183	17	6608
2017	6468	201	16	6685
2018	6463	206	27	6696
2019	6556	224	27	6807
2020	6657	239	26	6922
2021	6650	237	26	6913
2022	6588	276	38	6902

Forrás: BalKOM Kft., 2024

2012. július 1-től az Észak-Balatoni Hulladékgazdálkodási Konzorcium tagjaként a Királyszentistváni Regionális Hulladékkezelő Központba, illetve megfelelő engedéllyel rendelkező hulladékkezelőbe szállítják a kommunális hulladékokat. A szelektíven gyűjtött csomagolási hulladék házhoz menő gyűjtése 2 heti gyakorisággal, páros heteken, évi 26 alkalommal történik, az ÉBH által térítésmentesen biztosított, zárt gyűjtőedényeken keresztül, illetve az edénnyel nem rendelkező nyaralótulajdonosoknak zsákok biztosítása mellett.

Az önkormányzat lakossági bejelentés alapján vagy hivatalból végzi a település közigazgatási területén belül az elhagyott hulladék felderítését. Az elhagyott hulladék felderítése, valamint a közterület tisztán tartása a Balatonalmádi Városgondnokság útján történik. A település területén elhagyott hulladék felszámolásának, valamint a közterületek tisztántartásának költségeit az önkormányzat a Balatonalmádi Városgondnokság költségvetésében biztosítja. Az elhagyott hulladék felderítője helyszíni szemle keretében meghatározza a hulladék pontos helyét, mennyiségét, típusát, jellegét és amennyiben lehetséges, a hulladék tulajdonosát vagy korábbi birtokosát. Amennyiben az elhagyott hulladék magántulajdonban álló ingatlanon található, az elhagyott hulladék felderítője a rendelkezésére álló adatok megküldésével haladéktalanul eljárást kezdeményez a területileg illetékes hulladékgazdálkodási hatóságnál az elhagyott hulladék felszámolása érdekében.

Amennyiben az elhagyott hulladék állami vagy önkormányzati tulajdonban levő ingatlanon található, a felderítő a hulladékról szóló törvénynek a nemzeti vagyonról szóló törvény hatálya alá tartozó ingatlan esetében alkalmazandó rendelkezésének megfelelően jár el. Közterület, önkormányzati tulajdonú terület (ingatlan) esetében a hulladékok összegyűjtése és elszállítása – mivel az azt lerakók beazonosítása zömében sikertelen – az önkormányzat, mint ingatlantulajdonos kötelezettsége és költsége.

A jogellenesen elhelyezett hulladékok esetében a kormányhivatal az eljáró hulladékgazdálkodási hatóság.

V. Zöldterületek

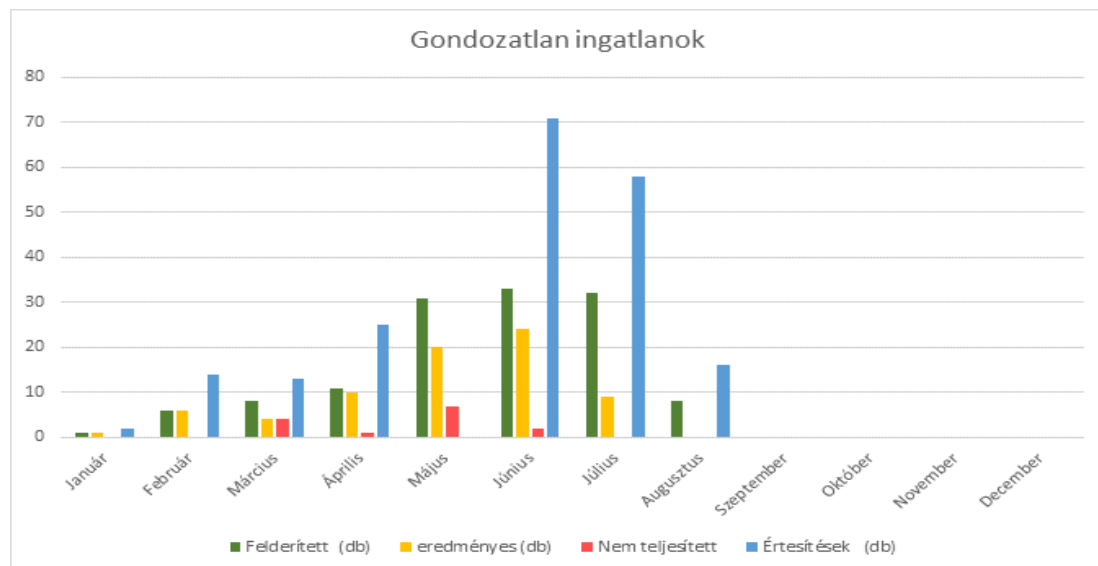
2022-2024 években nem növekedett a települési közhasználatú zöldterületek mérete, mégis egyre nagyobb feladatot jelent a Balatonalmádi Városgondnokságnak a korábban pályázati támogatással bővített, illetve megújított parkfelületek állapotának folyamatos fenntartása, szinten tartása, karbantartása. Ezzel párhuzamosan a lakosság elvárása is folyamatosan emelkedik ezen a téren.

Számos helyszíni ellenőrzés és felszólítás történt a magántulajdonban lévő gazos, elhanyagolt ingatlanok tekintetében. A lakókörnyezetünk színvonalasabbá és kulturáltabbá tétele érdekében Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 38/2022. (XI.24.) önkormányzati rendeletének megalkotásával megújította a környezetvédelem helyi szabályait. Ezen rendelet 2023. január 1-jén lépett hatályba. A rendelet egzakt módon szabályozza az ingatlanok és közterületek tisztántartásával kapcsolatos elvárásokat. Ennek megfelelően az ingatlantulajdonos, vagy az ingatlan használója köteles többek között gondoskodni az allergiát okozó gyomnövények eltávolításáról, a parlagfű folyamatos irtásáról. A rendelet értelmében, aki ezen kötelezettségét megszegi, a közösségi együttélés szabályait sértő magatartást tanúsít és bírsággal súlyható. A korábbi szabályozás nem tartalmazott ilyen szankciót, így a felszólításon kívül egyéb eszköze önkormányzatunknak nem volt a gondozatlan ingatlanokkal kapcsolatban.

Mindezen rendelkezések alapján a Balatonalmádi Közös Önkormányzati Hivatal közterület-felügyelői és a környezetvédelmi ügyintéző 2023. januárjától fokozott figyelmet fordítottak és fordítanak a Képviselő-testület által megalkotott rendelet érvényesítésére.

Az ellenőrzések eredményeként az alábbi intézkedések kerültek foganatosításra a környezetvédelmi ügyintéző által:

Hónap	Felderített (db)	eredményes (db)	Nem teljesített	Értesítések (db)
Január	1	1	0	2
Február	6	6	0	14
Március	8	4	4	13
Április	11	10	1	25
Május	31	20	7	45
Június	33	24	2	71
Július	32	9		58
Augusztus	8			16
Összesen:	130	74	14	199

VI. Civil szervezetek együttműködése

Az önkormányzat a korábbi évek gyakorlatának megfelelően együttműködik a helyi civil szervezetekkel a települési környezetet javító és a környezet védelmét szolgáló rendezvények lebonyolításában. Ilyen hagyományosnak mondható rendezvény a Föld Napjához, a „Te Szedd” akciókhoz kapcsolódó szemétszedés. A 25/2005. (II.24.) önkormányzati határozattal elfogadott, az 53/2012. (III.29.) önkormányzati határozattal felülvizsgált, és a 34/2015. (II.26.) önkormányzati határozattal módosított Civil Konceptió II.1. Pontja szerint az önkormányzat költségvetésében minden évben elkülöníti a civil szervezetek és közösségek közvetlen pénzügyi támogatását szolgáló alapot.

A helyi közművelődésről szóló 25/2020. (X.29.) önkormányzati rendelet 5.§ (10) bekezdése szerint az önkormányzat a rendeletben meghatározott közművelődési feladatait, vagy egyéb kulturális feladatokat ellátó jogi személyeket, jogi személyiséggel nem rendelkező egyesületeket

és magánszemélyeket évente pályázati úton közművelődési céllal pénzügyi támogatásban részesítheti. Önkormányzatunk 2023. és 2024. évben is nyújtott támogatást a helyi kulturális és civil pályázatok keretében és a sport pályázatok keretében.

VII. Vadgazdálkodás

Az éghajlatváltozás jelentős kihatással van a növény- és állatvilágra is. Az elmúlt időszakban különösen sok gondot jelentettek a vaddisznók okozta károk. Az állomány elszaporodása és az élőhelyi adottságok megváltozása miatt a vaddisznók nagy számban jelentek meg a közvetlen lakókörnyezetben. Számos esetben megdézsmáltak a zártkerti és belterületi ingatlanok növényzetét, megrongálták azok kerítését és egyéb építményeit. A problémakörről, a lehetséges hatósági és műszaki megoldásokról folyamatos az egyeztetés a vadászati hatóság, rendőrség, a vadászatra jogosult (vadásztársaság) és az önkormányzat között. Ténykérdés azonban, hogy a vadak – vaddisznók, rókák - urbanizálódását sok esetben elősegítik az elhagyott, gondozatlan ingatlanok és az állatok etetése is.

Önkormányzatunk létrehozott egy e-mail címet a lakosság számára annak érdekében, hogy bejelentésre és feltérképezésre kerülhessenek azon nyomvonalak, ahol a vaddisznók a településen megjelennek. 2023. és 2024. évben az önkormányzat együttműködési megállapodást kötött az Újkúti Vadásztársasággal a vadak befogásával kapcsolatban. Az Újkúti Vadásztársaság a kilövések számát a maximumra emelte és befogót üzemeltettek/üzemeltetnek. A Vadász Kamara vármegyei elnöke szerint a vaddisznók belterületi károkozása annyira összetett probléma, hogy jelenleg szinte kezelhetetlen. A helyzetet úgy lehet kezelni, ha a lehető legrövidebb időn belül, a lehető legnagyobb számban megtörténik a vaddisznó-állomány gyérítése. Széles körű konzultáció zajlik a belterületi vadkárok problémájának enyhítése érdekében a vármegyei kormányhivatal vadászati hatósága, a rendőrség, a vadgazdálkodók és az önkormányzatok között. A belterületi ingatlanok tulajdonosai is segíthetik a vadvisszatartó tevékenységet azzal, hogy ingatlanjaikat kőrbekerítik, a már meglévő kerítéseiket kijavítják, a cserjés/gazos részeket karbantartják. Fontos megjegyezni, hogy a belterületen a vad által okozott kár megtérítésének ügyében a károsult a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint a bírósághoz fordulhat.

VIII. Szúnyoggyérítés

A Balaton környékének szúnyoggyérítési munkái több évtizede a Balatoni Szövetség szervezésében valósulnak meg. Elsősorban a települések szoros együttműködésének köszönhető, hogy Magyarországon példaként tekintenek a szúnyogprobléma balatoni kezelésére. A csípőszúnyogok gyérítése kétféle módszerrel történik: biológiai lárvagyérítés, illetve kémiai imágógyérítés útján.

Magyarországról eddig kimutatott inváziós szúnyogfajok közül a Balaton térségében az ázsiai bozótszúnyog (*Aedes j. japonicus*) a domináns. A faj elsősorban a nagyobb méretű, nyitott tetejű esővízgyűjtőket tartalmazó, kisebb erdőfoltokkal mozaikoló kertés-házás övezetekben általánosan elterjedt. A csípés közbeni vizsgálatok alapján a faj a humán szúnyogártalomban viszonylag kicsi szerepet játszik, ettől függetlenül gyérítése javasolt. 2024. évben négy alkalommal került sor szúnyogirtásra.

Balatonalmádi vonatkozásában a Deltasect Plus 1,2 ULV szúnyogirtószer, vagy Deltasect Plus 20 ULV szúnyogirtó koncentrátum felhasználásával valósult meg az irtás.

A készítmény a kijuttatott csekély mennyiségben (0,6 liter/hektár) kizárólag az érzékenyebb rovarokat pusztítja el, melegvérű állatokra, emberre nem veszélyes, hatóanyaga néhány óra alatt lebomlik.

Az utóbbi években megjelent és az ország most már szinte minden területét elárasztó, spontán terjedő inváziós csípőszúnyogfajok (ázsiai tigrisszúnyog, japán bozótszúnyog, koreai szúnyog)

alapvetően új helyzetet teremtenek a szúnyogártalom kialakulásában és új kihívásokat a szúnyoggyérítés gyakorlatában.

A helyzet ökológiai alapját az adja, hogy az inváziós fajok túlnyomórészt azokat a ház körüli vizeket használják fejlődési helyül, amelyekben korábban csak az embert nem, vagy alig csípő dalos szúnyog fejlődött. A betelepülő fajok, igazi inváziót idéznek elő, a dalos szúnyogot sok helyről ki is szorítják.

A szúnyogártalom kialakulása mostanra sok helyen függetlenné kezd válni folyóáradásoktól, tavak parti zónájának közelségétől és a tartósan csapadékos időszakoktól – melyek eddig alapvetően meghatározóak voltak a szúnyogállományok markáns megjelenésében. Korábban csapadékhiányos időszakokban gyérítések nélkül is szinte szúnyogmentes időszakok voltak élvezhetőek mind a településeken, mind az üdülőövezetekben. Ezen a helyzeten változtatott jelentősen az inváziós fajok megjelenése. Az inváziós fajok zömmel magánterületen lévő tenyészhelyeinek szervezett feltárására és biológiai kezelésére nincs mód.

A ház körüli vizek településen belüli egyenetlen eloszlásából adódóan az inváziós fajok ártalmával az egyes településeknek csak bizonyos részterületei érintettek. Ez utóbbiak szervezett földi kémiai gyérítéshez való kiválogatása a hagyományos módon lehetetlen, ráadásként meg kellene vizsgálni, hogy az adott részterületeken a rendelkezésre álló földi gyérítés sikerességét nem korlátozza-e túlzottan az utcahálózat, illetve a telkek utcafront felőli elhatárolásai.

Az inváziós fajok térnyerése és kiterjedt ártalomkozása tehát a szervezett szúnyoggyérítés mellett, csak lakossági összefogással valósítható meg, megnyugtató eredménnyel, amelyre az a globális felmelegedés nyilvánvaló jelenségei közepette egyre égetőbb szükség van.

A közös védekezés céljából kérünk mindenkit, hogy

- a telkén lévő esővízgyűjtő hordókat, egyéb víztárolókat fedje le, vagy sűrű szövéssű hálóval takarja le;
- az udvaron tárolt vödröket, kannákat, gyermekjátékokat és hasonlókat fordítsa úgy, hogy abban az esővíz ne tudjon összegyűlni;
- ne tároljon a szabadban olyan tárgyakat, melyekben esővíz halmozódhat fel;
- az állatok itatóvizét ne csak utántöltse, hanem rendszeresen cserélje friss vízre.

Az esővízgyűjtő edényekben sokgenerációs fajok (évente annyi generációjuk van, ahány alkalommal élőhelyük arra alkalmassá válik) fejlődnek, ezért az ellenük való védekezés márciustól-októberig folyamatosan indokolt.

A házak körüli gyepek, illetve gyepes árkok, vízborítás kialakulása esetén, ugyancsak gyérítendőek.

Kérjük, hogy utóbbiak területén a pangóvizek elvezetésével, illetve kereskedelmi forgalomban kapható, nem kémiai hatóanyagú, készítmények alkalmazásával tegyenek meg mindent a lakókörnyezetükben lévő tenyészhelyeken fejlődő szúnyoglárvák egyedszámának csökkentése érdekében.

Külön figyelmet érdemel a jelen helyzet mellett az egyéni védelem lehetőségeinek használata is, a különböző riasztó hatású készítmények, kémiai és természetes anyagok alkalmazása.

A lakosság részére javasolt intézkedések szúnyoggyérítés esetén:

A szabadban tárolt gyermekjátékokat, élelmiszereket, evőeszközöket, a szabadban szárított ruhákat, a kezelés napján javasolt összegyűjteni vagy letakarni. A kezelés idejére és az azt követő 1 órában javasolt az ablakokat, ajtókat zárva tartani és a külső levegőt bejuttató mesterséges szellőztető berendezéseket kikapcsolni. A kezelt területen termő zöldségeket, gyümölcsöket fogyasztás vagy feldolgozás előtt ajánlott megmosni. A kezelést végző gépkocsi közvetlen közelében tartózkodni nem szabad.

A szabadban, fedetlenül tárolt vízgyűjtő edényekben, a különböző tárgyakban megülő esővízben akár egy hét alatt is kifejlődhetnek a szúnyoglárvák. A szúnyogirtó kezelés kiegészítéseként

ajánlott, hogy az ingatlantulajdonosok szüntessék meg, rendszeresen ürítsék vagy takarják le az épületek körüli kisebb, pangó vízgyülemeket.

IX. Összegzés

A közbiztonság helyzetét a Képviselő-testület minden évben külön előterjesztés keretében értékeli.

A városi fejlesztéseket minden esetben a környezetvédelmi programban meghatározott iránymutatásoknak megfelelően végzi az Önkormányzat. A fenntartható fejlődés elérése, a környezettudatos vállalkozói, intézményi és lakossági megatartás minél szélesebb körű elterjedése érdekében ezúton is kéri a Képviselő-testület a város polgárainak, üdülőtulajdonosainak, intézményeinek, gazdálkodó és civil szervezeteinek segítő együttműködését.